

Sygn. akt II Ca 80/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie	SSO Grzegorz Ślęzak SSR del. Wioletta Krawczyk (spr.)
Protokolant	Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa M. G.

przeciwko K. G. (1)

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 2 grudnia 2013 roku, sygn. akt III RC 372/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach:

- pierwszym sentencji w ten sposób, że zasądzone od pozwanego na rzecz powódki alimenty w kwocie po 500,00 złotych obniża do kwoty po 300,00 (trzysta) złotych miesięcznie, a w pozostałej części powództwo oddala;

- czwartym sentencji w ten sposób, że podlegająca pobraniu od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa opłatę sądową w kwocie 300,00 złotych obniża do kwoty 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych;

2. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą na rzecz pozwanego.

Sygn. akt II Ca 80/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 02 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Bełchatowie po rozpoznaniu sprawy z powództwa M. G. przeciwko K. G. (1) o alimenty

1. zasądził alimenty od pozwanego na rzecz powódki w kwocie po 500,00 zł miesięcznie poczynając od dnia 24 września 2013 r. płatne do dnia 20-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat,
2. oddalił powództwo w pozostałej części,
3. zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami,
4. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300,00 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa oraz kwotę 6 złotych za klauzulę wykonalności,
5. nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. wydanym w dniu 07.09.2012 r. w sprawie IC 887/11 rozwiązano przez rozwód związek małżeński K. G. (1) i M. G. z winy K. G. (1).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 21.08.2013 r. wydanym w sprawie III RC 160/13 ustalono, że obowiązek alimentacyjny K. G. (1) wobec M. G. ostatni raz ustalony wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 01.09.2011 r. w sprawie II Ca 429/11 na kwotę 800 zł miesięcznie wygasł z dniem 05.03.2013 r.

Powódka M. G. ma 56 lat. Z zawodu jest tkaczką. Od dnia 19.08.2013 r. zatrudniona jest w (...)nr (...) w B. na stanowisku sprzątaczką z miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 1345 zł brutto. Umowa o pracę została zawarta na czas określony do dnia 31.12.2013 r.

M. G. od 01.11.2012 r. mieszka sama w wynajętym mieszkaniu, za które miesięczne opłaty wynoszą ok. 600 - 650 zł.

Powódka leczy się z powodu reumatoidalnego zapalenia stawów. Ponadto przebyła zabieg operacyjny tarczycy. Leczy się również z powodu nadciśnienia tętniczego. Koszt zakupu leków wynosi około 200-250 zł miesięcznie.

W majątku M. G. posiada oszczędności w kwocie ok. 135 000 zł. Pieniądze te otrzymała jako spłatę od byłego męża w wyniku podziału majątku dorobkowego. Powódka zamierza przeznaczyć pieniądze na zakup mieszkania.

Ze związku małżeńskiego powódka ma dwoje dorosłych dzieci. Syn i Córka nie wspierającej finansowo.

Pozwany K. G. (1) ma 58 lat. Z zawodu jest kierowcą. W okresie od 20.06.1984 r. do 24.05.2013 r. zatrudniony był w (...) Sp. z o.o. na stanowisku kierowcy samochodu do 3,5 t. Umowa o pracę została rozwiązana, ponieważ K. G. (1) skorzystał z programu dobrowolnych odejść i z tego tytułu została przyznana mu odprawa w wysokości 133 423 zł. Jej wypłata dokonywana jest w 2 ratach : pierwsza dnia 06.06.2013 r. w kwocie 44 000 zł, druga w kwocie 73 327, 41 zł netto będzie wypłacona do dnia 31.03.2014 r.

W czasie, gdy pozwany był zatrudniony średnie miesięczne wynagrodzenie z tego tytułu wynosiło około 3788 zł netto. Obecnie K. G. (2) zarejestrowany jest w PUP w B. jako bezrobotny. Przyznano mu zasiłek dla bezrobotnych w kwocie 844 zł miesięcznie. Prawo do emerytury pozwany nabędzie za 8 lat.

W majątku K. G. (1) posiada 3009 sztuk akcji (...) S.A. Jest również właścicielem mieszkania o powierzchni 63,91 m² oraz samochodu osobowego V. (...) rocznik 2002.

Pozwany pozostaje pod opieką urologa, psychiatry, internisty. Zakup leków kosztuje ok. 300 zł. Prywatne wizyty u urologa i psychiatry kosztują 100-150 zł.

Sąd zważył, iż podstawą prawną roszczenia M. G. jest art. 60 kro, który przewiduje możliwość świadczeń alimentacyjnych między małżonkami po rozwodzie. Przesłanką określającą warunki powstania i zakres tego obowiązku jest przypisanie winy rozkładu pożycia małżeńskiego.

Paragraf drugi powyższego przepisu reguluje „rozszerzony” obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego rozkładu pożycia. W takim przypadku, jeżeli rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, Sąd na jego żądanie może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Dla stwierdzenia czy i który z małżonków jest winny rozkładu pożycia wiążące jest rozstrzygnięcie zawarte w sentencji wyroku rozwodowego.

Rozważając, czy przesłanka istotnego pogorszenia sytuacji materialnej małżonka niewinnego występuje, należy dokonać porównania każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie a drugi małżonek spełniał należycie swoje obowiązki. Nie są natomiast istotne ewentualne zmiany, jakie nastąpiły w położeniu materialnym małżonka niewinnego w czasie pomiędzy faktycznym rozejściem się małżonków a orzeczeniem rozwodu. Małżonek niewinny zaś ma prawo do bardziej dostatniego poziomu życia, aniżeli tylko zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb (por. uchwała SN z 16 grudnia 1987 r. III CZP 91/86, OSNCP z 1988 r., Nr 4, poz.42).

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania stwierdzić należy, iż spełnione zostały obydwie przesłanki z art. 60§2 kro. Pozwany K. G. (1) wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. wydanym w sprawie wydanym w dniu 07.09.2012 r. w sprawie IC 887/11 rozwiązano przez rozwód związek małżeński K. G. (1) i M. G. z winy K. G. (1). Natomiast orzeczony między stronami rozwód spowodował istotne pogorszenie sytuacji materialnej powódki M. G.. W trakcie małżeństwa strony mieszkały we wspólnym mieszkaniu, źródłem utrzymania rodziny stanowiło wynagrodzenie pozwanego uzyskiwane z tytułu zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. w kwocie 3788 zł netto. Na skutek rozpadu pożycia małżeńskiego M. G. została pozbawiona tego stałego miesięcznego źródła utrzymania. Dodatkowo rozwód pociągał za sobą konieczność podziału majątku dorobkowego, w wyniku którego pozwany uzyskał na wyłączną własność mieszkanie, w którym strony mieszkały. W związku z tym powódka zmuszona jest do zakupu mieszkania.

Pomimo podjęcia przez M. G. pracy zawodowej i uzyskiwania dochodów zgodnych z jej możliwościami zarobkowymi jej poziom życia znacznie obniżył się. Aktualnie powódka zarabia 1345 zł brutto. W tym miejscu podnieść trzeba, że zatrudnienie powódki nie ma stałego charakteru.

W ocenie Sądu pozwany dysponuje możliwościami zarobkowymi i majątkowymi tego rodzaju, które pozwalają mu na wywiązywanie się wobec powódki z obowiązku alimentacyjnego określonego niniejszym orzeczeniem. Ustalając zakres tych świadczeń Sąd miał na względzie treść art. 136 kro, zgodnie z którym jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądownym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. W przedmiotowej sprawie K. G. (1) dobrowolnie zrzekł się zatrudnienia, by w kolejnym postępowaniu w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego na rzecz M. G. jego możliwości zarobkowe były znacznie niższe. Podkreślić należy, że pozwany mógł przewidywać, że była zona wystąpi z takim roszczeniem, bowiem był on już zobowiązany do alimentowania jej na mocy orzeczenia wydanego w sprawie III RC 31/11.

Mając na uwadze powyższe i z mocy art. 136 kro powstałej na skutek na skutek zrzeczenia się zatrudnienia zmiany w sytuacji zobowiązanego nie można uwzględnić przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania jak również okoliczność, iż przez określenie „możliwości zarobkowe zobowiązanego” rozumie się nie tylko faktycznie uzyskiwane dochody, lecz także te zarobki i dochody, które zobowiązany może i powinien uzyskać przy dołożeniu należytej staranności, stosownie do swoich sił umysłowych i

fizycznych, Sąd określił możliwości zarobkowe pozwanego na kwotę co najmniej 2000 zł netto miesięcznie. W tym miejscu podnieść należy, iż K. G. (1) nie legitymuje się orzeczeniem o częściowej bądź całkowitej niezdolności do pracy, dlatego może podjąć zatrudnienie.

Wreszcie wskazać trzeba, że uwzględniając aktualną sytuację finansową pozwanego stwierdzić można, iż posiadanie znacznych oszczędności oraz majątku w postaci akcji umożliwia pozwanemu alimentowanie byłej żony.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w punkcie 1 - 2 sentencji wyroku. O kosztach procesu orzeczono zgodnie z obowiązującymi przepisami. Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w części zasadzającej od pozwanego na rzecz powódki alimenty ponad kwotę 300 zł miesięcznie oraz co do rozstrzygnięcia co do kosztów, tj. w punkcie 1 i 4 wyroku. Apelacja zaskarżonemu wyrokowi zarzuca:

1. naruszenie art. 60 § 2 krio jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu w niniejszej sprawie, że pozwany K. G. (1) ma zaspokajać poprzez świadczenie alimentacyjne potrzeby życiowe powódki M. G. tak, by miała ona prawo do równej z pozwanym stopy życiowej, w sytuacji, gdy powołany przepis jedynie daje prawo do bardziej dostatniego życia poprzez przyczynienie się w odpowiednim zakresie do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb, przy czym zakres przyczyniania się małżonka wyłącznie winnego do utrzymania małżonka niewinnego mieści się między granicą, poniżej której istnieje już niedostatek, a granicą, której przekroczenie byłoby zrównaniem stopy życiowej obojga małżonków; 2. naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów i w konsekwencji przyjęcie, że istnieją usprawiedliwione potrzeby powódki M. G. w rozumieniu art. 60 § 2 krio w zw. z art. 135 krio, do których zaspokajania miałby przyczyniać się pozwany K. G. (1) alimentując na jej rzecz kwotę po 500 złotych miesięcznie, w sytuacji gdy powódka osiąga miesięczny dochód brutto 1.345 złotych, a jej usprawiedliwione potrzeby sprowadzają się do wynajmu mieszkania i leczenia (łącznie wydaje na to ok. 800 - 900 złotych) oraz zakupu wyżywienia i odzieży.

Biorąc pod uwagę powyższe apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki alimentów w kwocie po 300 złotych miesięcznie począwszy od dnia 24 września 2013 roku, pozostawiając ustalone warunki płatności oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Względnie wnosił o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest uzasadniona.

Zgodnie z art. 61 kro, z zastrzeżeniem przepisu artykułu 60 kro, do obowiązku dostarczania środków utrzymania przez jednego z małżonków rozwiedzionych drugiemu stosuje się odpowiednio przepisy o obowiązku alimentacyjnym między krewnymi. Z treści art. 135 § 1 kro wynika z kolei, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

W ocenie Sądu Odwoławczego Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej powódki. Nie uwzględnił jednak w dostatecznym stopniu zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego w zaspokajaniu usprawiedliwionych potrzeb M. G., które w zestawieniu z usprawiedliwionymi potrzebami pozwanej nakazywały ustalić przyznane alimenty do kwoty 300 zł.

W ustalonym stanie faktycznym stwierdzić należało, że uznana przez pozwanego

kwota 300 zł jest wystarczająca dla zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb powódki. Podniesie ona miesięczne dochody M. G. do kwoty 1645 zł brutto. Trafna jest przy tym argumentacja przytoczona w apelacji, iż zasądzenie na rzecz powódki kwoty 300 zł pozwoli, po odliczeniu stałych miesięcznych wydatków na mieszkanie i leczenie, dysponować kwotą około 500 zł. W ocenie Sądu środki te są będą wystarczające na pokrycie kosztów zakupu

żywności oraz odzieży. Chybiona jest jednak argumentacja Sądu meriti, odnosząca się do braku stałej pracy powódki. Dopóki M. G. pozostaje w stosunku zatrudnienia, dopóty otrzymywane wynagrodzenie musi rzutować na wysokość przyznanych na jej rzecz alimentów. Okoliczność ta nabierze znaczenia dopiero w momencie niezawinionej utraty pracy i pozostawania wbrew jej woli bez zatrudnienia przez dłuższy okres czasu. W takich bowiem przypadkach uzasadniona będzie zmiana wysokości należnego jej od byłego męża świadczenia.

Uwzględniając zatem potrzeby M. G. oraz jej aktualne dochody, a także możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego konieczna okazała się zmiana zaskarżonego wyroku w trybie art. 386 § 1 kpc. Dlatego też Sąd obniżył przyznane powódce alimenty do kwoty uznanej przez pozwanego.

Wobec zmiany wysokości zasądzonych alimentów Sąd Okręgowy zmniejszył wysokość opłaty sądowej podlegającej pobraniu od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa, określając ją, stosownie do treści art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. 2010 r. Nr 90 poz. 594 z późn. zm.), na kwotę 180 zł.

Stosownie do treści art. 102 kpc Sąd II instancji nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą na rzecz pozwanego.